

מאורות אל העבר

כה תשרי תרעא | 28/10/1910

מייסדי אום ג'וני היא דגניה, ויקיפדיה, נחלת הכלל

דגניה

הסכסוך בחוות כינרת בין ברמן, מנהל החווה מטעם התנועה הציונית, לבין הצעירים הסוציאליסטים יוצאי רוסיה (לימים הם יכוננו אנשי העלייה השנייה) הגיע לנקודת רתיחה. רגע לפני הפיצוץ הציע ארתור רופין, ראש המשרד הארץ ישראלי, סוג של פשרה. חלק מן החלוצים ("הקומונה החדרתית") עברו את הירדן מזרחה והחלו בניהול עצמי ושיתופי של אדמות הקרן הקיימת בכפר אום ג'וני שנקרא מעתה דגניה. "ניגשנו להקים יישוב עצמאי של פועלים עבריים על אדמת הלאום. יישוב שיתופי ללא מנצלים ומנוצלים - קומונה!". כך הכריזו שנים עשר חברי הקבוצה (עשרה חברים ושתי חברות) ביום כ"ה בתשרי תרע"א, (28.10.1910). באדמת דגניה, שלימים הוקמה לצידה דגניה ב', התעצב אופיו של הקיבוץ בצורתו השיתופית ביותר והמורכבת ביותר. אנשיה הנחילו לעולם ההתיישבות הציוני את רעיונות בית הילדים והקבוצה הקטנה, את שירי רחל ואת דת העבודה של א.ד. גורדון, את זיכרונות מסע המושבות של הרב קוק ועוד שורה ארוכה של אישי רוח ומעשה שהובילו את תנועת העבודה הציונית במשך שנים ארוכות. מעל הכול, הפכה דגניה לסמל ההתיישבות בעמקי הירדן והכינרת.